

Trivselsdage 4.B X-skole

Hermed en kort pædagogisk feed back fra undertegnede som set på dagene.

Tema: Trivsel og samarbejde
Dato: 01. og 02. marts
Tid: 0815 til ca. 1330

Undervisningsmetode:

Meget aktivt og højt energiniveau med mange aktiviteter, refleksionsspørgsmål og samarbejdsøvelser.

Det jeg her skriver skal tages med det vigtige forbehold, at jeg er udefrakommende og kun har haft eleverne i 2 dage og ca. 10-12 timer.

Det jeg vidste inden vi gik i gang var, at der er udfordringer med uhensigtsmæssige mønstre i klassen.

Eleverne har nu et fællessprog for trivsel, og en række redskaber man kan arbejde videre med. Herunder hvad der sker i hjernen når man trives og modsat. At vi er forskellige mm. både i forhold til læring men også på andre måder.

Endvidere har de "mødt" hinanden i klassefællesskabet på en anden måde end normalt, og er blevet udfordret i mange øvelser med læringspunkter, som de i fællesskab med lærerne, kan trække viden fra.

4.B er helt grundlæggende en sød klasse, bestående af ualmindelig gode børn. De er hyggelige og var yderst imødekommende over for mig som udefrakommende.

Drengegruppen er homogen forskellig, som den nu må være i en 4.klasse. Det virker som drengene bekender sig til fællesskabet og har det godt internt og accepterer de andre, som dem de nu er.

Drengegruppen virker til at være opmærksom på et par af drengenes adfærd. Accepterer denne – og som sådan ikke så meget andet.

Pigegruppen er lidt blandet udviklingsmæssigt, men grundlæggende er det ikke min opfattelse at der er de store grupperinger.

For begge grupper gælder selvfølgelig, at der er undergrupper i pige og drengegruppe, men ikke grupperinger der som sådan lukker sig om sig selv.

Set udefra var det hurtigt tydeligt, at der især var et mønster i gruppen i forhold til "handlinger" når der opstod situationer, man som elev ikke nødvendigvis er enig i eller tryk ved, i forhold til de andre elever.

Når jeg skriver "ret hurtigt" er det fordi, at vi ikke var mange minutter inde i dag 1 før mønsteret viste sig første gang, og var et tema dagene igennem.

Mønsteret er subtilt, men jeg tænker vi fik bevidstgjort det for os voksne over dagene.

Handlingen/mønsteret er, at en elev bliver yderst utilfreds over noget, bliver ked af det, trækker sig fra en situation¹, gerne med gråd eller som minimum en yderst afvisende (jeg er ked af det/jeg er vred/jeg kommer ikke hen til jer) attitude og enten sætter sig demonstrativt i lokalet, gerne meget synligt for alle, eller begynder at græde.

Dernæst, eller ofte i alle fald, kommer en eller op til fem elever og trøster, klapper og aer eleven der er ked af det, eller eleven bliver mødt af de voksne med "trøstekram" og sidder og putter sig her, eller modtager særskilt opmærksomhed fra læreren i form af en snak eller et lille klap på skulderen.

Har eleven ikke succes med handlingen, får trøst eller andet nærvær, kommer denne oftest tilbage til undervisningen efter mellem 10 minutter og 3 timer, som om intet er hændt.

Flere gange vendte en elev tilbage til undervisningen for så igen, relativt kort efter, at gentage mønsteret.

Grundlæggende er det de samme elever der er den udløsende faktor – og så træder mønsteret i funktion.

Afhængig af elev og situation kan der være flere elever der byder ind som "trøstere"²

2-4 piger og 2 drenge er dem der på de to dage fyldte mest³ i forhold til at være den udløsende faktor.

Handling og mønster er yderst generende for den generelle undervisning. Det tager tid og fokus væk fra det undervisningen nu handler om. De grupper af elever der trøster, bruger meget tid og energi på dette.

På begge dage var der elever der brugte næsten hele dagen på at "være negativ" eller have en bevidst negativ udstråling samt trække sig fra fællesskabet. Det var to forskellige elever og årsagen var ikke den samme. Men mønsteret var det samme. Sideløbende var der en elev der grundlæggende kørte mønsteret, "jeg trækker mig" hele tiden samt et par stykker gjorde det løbende.

Lærerne er vellidte og eleverne er glade for dem. Også når de bød ind i de forskellige refleksionsrunder.

Opsummerende er det ubeviste mønster:

Jeg foretager en bevidst negativ handling for at opnå en positiv særbehandling.

For eksempel:

Jeg bliver vred og ked af det (over umiddelbart ingen reelle ting) og sætter mig i lokalet og græder = jeg bliver trøstet, rørt ved, aet og kærtegnet af en voksen, en elev eller flere elever.

¹ På begge dage var der gentagne situationer i forhold til dette. Mere end en gang i timen.

Vi oplevede på dag 2, en elev i den øvelse der hedder "Super Labyrinth" satte sig højlydt hulkende for, måske ubevidst, at få opmærksomhed. Lige i denne øvelse var øvelsen så spændende for gruppen, at de ikke havde tid til at "trøste", og dermed var der ikke "gevinst" for eleven og denne kom tilbage til øvelsen og deltog i denne, i øvrigt succesfuldt.

² Et ord jeg i øvrigt aldrig har brugt før

³ Ca 25% af klassen er udløsende faktorer

På dag 2 afsluttede 4.B med at producere egne trivselsbarometre. Barometre hvor vi tog udgangspunkt i, hvad der var vigtigt for eleverne selv ift max trivsel i klassen. Det har jeg gjort ualmindelig mange gange før på klasseniveauer fra 4. til 9. kl.

For første gang nogensinde stod der på en del af disse trivselsbarometre, at "bedst trivsel" også indeholder trøst⁴.

Klassen er indlysende ikke klar over deres mønster. Det kan de på grund af deres alder mm. på ingen måde forstå.

Forslag til pædagogiske handlinger for at bryde mønsteret.

- Bliv enige om hvilken adfærd man gerne vil have fra børnene⁵ i forhold til situationen
- I hele lærergruppen omkring børnene, tal om oplevelser mm. så mønsteret, hvis det fortsætter, bliver tydeligt og kan bearbejdes – og ikke mindst tal om hvad der ønskes fremadrettet af handlinger fra lærerside
- Arbejd fra voksenside med ikke at anerkende "jeg er ked af det"⁶ mønsteret. Altså undgå at kramme og nusse den der er ked af. I stedet er det en ide, at "parkere" ked-af-det-heden i form af en sætning a la: Bliv lige siddende til du er klar igen
 - Når eleven igen kommitter sig til undervisning og fællesskab, så anerkend dette rigtig meget, både verbalt og eventuelt ved en forsigtig håndspålægning på skulderen samtidig med man roser for at komme tilbage
- Det er vigtigt at hele lærerteamet om klassen forstår og arbejder på denne måde, som minimum med delelementer af dette
- Animer eleverne til at komme tilbage til fællesskabet så hurtigt som muligt – efter de er klar
- Når eleverne er i følelsernes vold a la "nu er jeg verdens ulykkeligste og vil virkelig gerne have et kram" undgå, dels at røre/æ/kramme vedkommende og dels give for lange beskeder, men vent til de er ude af tilstanden
- Umiddelbart mener jeg godt, at man kan tale med enkelt elever om mønsteret de har – og meget vigtigt, også hjælpe dem med andre handlemuligheder
- Man kan arbejde på, at tale med klassen om ikke at trøste, men anerkende når eleven er klar igen - måske

Hvis det vælges at sætte i gang med nogle af ovenstående aktiviteter, er det vigtigt at være vedholdende.

Over tid er jeg sikker, på at mønsteret vil brydes, hvis alle undervisere arbejder fælles mod dette. Forvent tilbagefald efter ferier og vær derfor ekstra opmærksom på hvad der sker her.

⁴ Som udgangspunkt er der ikke noget galt med at trøste en anden. Men når det er blevet et ubevidst mønster, som har indflydelse på klassens handlinger, mener jeg at man med fordel kan arbejde med at ændre dette.

⁵ Se bilag 1

⁶ Er der sket noget alvorligt skal der selvfølgelig tages hånd om dette. Derfor skal det også kort afklares hvad man er ked af.

Jeg talte kort med lærerne omkring lidt af ovenstående og her virkede det som om, at konflikterne oftest opstår i frikvartererne og at eleverne herefter kan tage disse, eller reminiscenser af disse med ind i timerne.

Hvis brug for yderligere uddybning ring eller skriv eller lad os tale om det, når jeg kommer forbi næste gang.

Hilsen

John-Erik Bang

Bilag 1

Det er vigtigt at man bliver enig om hvilken adfærd man gerne vil have og ikke hvilken adfærd man ikke ønsker.

Fx Vi ønsker at de ikke skal blive kede af det mere – er den adfærd man ikke ønsker.

Modsat og ønskeligt kunne man eksempelvis ønske følgende adfærd:

Vi ønsker at eleverne i højere grad håndterer konfliktsituationer positivt hvis de opstår og forstår, at bevæge sig gennem disse konstruktivt og lærerigt.

Det er vigtigt at man er meget tydelig om hvilken adfærd der ønskes. For nu at fortælle om en af mine egne eklatante fejl ☺

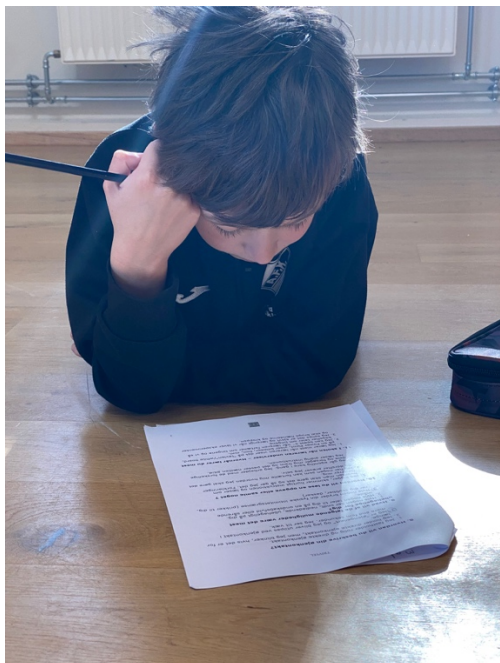
Da jeg var skoleleder blev ”vi” enige om at lærere/pædagoger skulle arbejde i teams. Der blev afsat en masse tid til dette produktive og kvalitative arbejde.

En dag besøgte jeg et udskolingsteam for at høre hvordan det gik. De lavede ikke rigtig noget, for de vidste ikke hvad der lå i, eller hvad forventningen var, i forhold til begrebet teamsamarbejde.

Det måtte vi/jeg så lave om og vi kom til at bruge en del tid på at få beskrevet hvad teamsamarbejde reelt betyder – og derefter blev det rigtig godt.

Det tog så et års tid førend den sad i skabet fordi ledelsen (jeg blandt andet) ikke var tydelig nok her.

Så vær specifik, konkret og tydelig!

Opmærksomhedsformer

Betinget Positiv opmærksomhed	Betinget Negativ opmærksomhed
Ubetinget Positiv opmærksomhed	Ubetinget Negativ opmærksomhed